

MsÚ a Obecné úrady obcí okresu Revúca

**MsÚ a Obecné úrady obcí okresu Rimavská
Sobota**

Vec : Opätovné oslovenie - žiadosť o súčinnosť

Na základe listu Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ďalej len ŠVPS SR) č.9068/2020 zo dňa 09.10.2020 „*Africký mor ošípaných - registrácia chovov v celej SR a - chov ošípaných vo vysokorizikových oblastiach - usmernenie*“, Regionálna veterinárna a potravinová správa Rimavská Sobota (ďalej len RVPS R. Sobota) opätovne oslovuje MsÚ a Obecné úrady obcí okresov Rimavská Sobota a Revúca v súvislosti s registráciou chovov domácich ošípaných z pohľadu šírenia afrického moru ošípaných, čo patrí k základným elementom boja s touto nákazou.

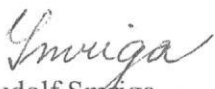
Africký mor ošípaných (ďalej len AMO) je choroba, ktorá podlieha hláseniu v zmysle zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v platnom znení. Ide o prenosné ochorenie s veľkou schopnosťou rýchleho šírenia, v dôsledku čoho vznikajú vážne ekonomické straty v hospodárstve, vrátane ohrozenia medzinárodného obchodu.

V nadväznosti na uvedené sa stále vyskytujú chovy (často i s potvrdeným výskytom AMO), kde chovatelia biologickú ochranu chovov pred zavlečením vírusu k domácim ošípaným nedodržiavajú, podceňujú a navyše bývajú aj nezaregistrované. Predmetné chovy často patria medzi tie, kde je biologická bezpečnosť na veľmi nízkej úrovni a preto predstavujú stály a trvalý zdroj možného šírenia nákazy k iným chovateľom a to ako nekomerčným či komerčným.

Na základe vyššie uvedených skutočností sa na vás RVPS R. Sobota opätovne obracia v zmysle § 8 a § 16 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a **žiada o nasledovnú súčinnosť pri výkone štátnej správy vo veterinárnej oblasti:**

- **oboznámiť občanov miest a obcí obvyklým spôsobom (vyvesením na obecnú tabuľu, respektíve obecným rozhlasom) s obsahom tohto listu a s prílohou č.1 Kritériá biologickej bezpečnosti pre nekomerčné chovy a základné informácie pre občanov.**
- **Povinnosti občanov, ktorí nemajú registrované chovy, o ich bezodkladnej registrácii prostredníctvom RVPS R. Sobota**

REGIONÁLNA VETERINÁRNA
A POTRAVINOVÁ SPRÁVA
RIMAVSKÁ SOBOTA
Kirejevská 22, PSČ 079 01

MVDr. Rudolf Smruga
riaditeľ regionálnej veterinárnej
a potravinovej správy Rimavská Sobota

Príloha č.:

1. Minimálne požiadavky biologickej bezpečnosti – nekomerčné farmy
2. AMO leták

Príloha č.1

Minimálne požiadavky biologickej bezpečnosti – nekomerčné farmy

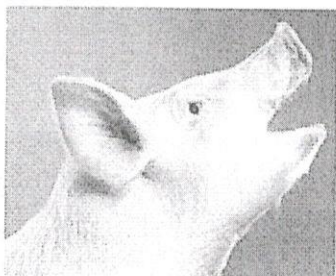
- a) Zákaz skrmovania potravinových odpadov a odstraňovanie vedľajších živočíšnych produktov v súlade s Nariadením (EK) č. 1069/2009.
- b) Vylúčiť kontakt medzi ošípanými chovanými v nekomerčných chovoch, ošípanými z iných chovov a diviakmi. Ošípané by sa mali chovať takým spôsobom, aby nenastal priamy ani nepriamy kontakt s ošípanými z iných chovov alebo s ošípanými z priestoru mimo chovov ani s diviačou zverou.
- c) Vylúčiť kontakt so žiadnou časťou jatočného tela diviakov (vrátane ulovených alebo uhynutých diviakov/mäsa/vedľajších živočíšnych produktov).
- d) Vlastník (alebo osoba zodpovedná za ošípané) by mala pri vstupe a výstupe z maštale prijať primerané bio-hygienické opatrenia ako napr. prezliecť si šaty a prezuť topánky/čizmy. Dezinfekcia by sa mala vykonať pri vstupe do chovu a do stajne/maštale.
- e) Žiadny kontakt s ošípanými v priebehu 48 hodín po loveckej činnosti/aktivitách.
- f) Žiadne neoprávnené osoby nesmú vstúpiť do chovu ošípaných (stajne); to isté platí pre prepravu; o osobách a vozidlách vstupujúcich do priestoru, v ktorom sa ošípané chovajú sa vedú záznamy.
- g) Domáce zabíjačky ošípaných možno zabíjať u chovateľa, ak mäso a orgány z nich získané sú určené na súkromnú domácu spotrebu a zabíjanie ošípanej je nahlásené na Regionálnu veterinárnu a potravinovú správu Lučenec, aspoň jeden pracovný deň vopred na tel. číslo 047/43 22 431.
- h) Nie je povolené držať v chove žiadne prasnice/alebo kance používané na reprodukciu.
- i) Zákaz kŕmenia ošípaných čerstvou trávou alebo zrnovinami (pochádzajúce z oblasti s výskytom AMO), pokiaľ nie je ošetrované na inaktiváciu vírusu AMO alebo uskladnené (mimo dosahu diviakov) najmenej 30 dní pred kŕmením.
- j) Zákaz používania slamy (pochádzajúca z oblasti s výskytom AMO) na podstielku ošípaných, pokiaľ nie je ošetrovaná na inaktiváciu vírusu AMO alebo uskladnená (mimo dosahu diviakov) najmenej 90 dní pred použitím.
- k) Budovy chovov by mali:
 - byť postavané tak, aby žiadne diviaky ani iné zvieratá (napr. hlodavce, psy, mačky) nemohli vstúpiť do stajne/maštale
 - umožňovať aby zariadenia na dezinfekciu (alebo prezliekárne) obuvi a oblečenia boli pri vchode do stajne/maštale
- l) Neodkladne informovať príslušnú RVPS alebo privátneho veterinárneho lekára o každej zmene správania zvierat (napr. znížený príjem krmiva) alebo poruchách zdravotného stavu (napr. zmeny farby koži, hnačka, zvracanie, celková slabosť).

Africký mor ošípaných (AMO) u domácich ošípaných a diviakov

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky Bratislava

- akútna, vysoko nákazlivá choroba domácich ošípaných a diviakov
- prenosný priamym kontaktom s chorým alebo uhynutým zvierat'om, výkalmi a sekrétmi infikovaného zvierat'a, prípadne konzumáciou tepelne neopracovaných produktov z infikovaných zvierat
- prejavuje sa vysokou horúčkou (až 42°C), ktorá môže trvať až niekoľko dní, apatiou, krvácaninami v podkoží, na miazgových uzlinách, vnútorných orgánoch a zväčšenou slezinou
- u gravidných prasníc sa prejavuje potratmi
- charakteristický vysokou, takmer 100% úmrtnosťou zvierat
- ide o neliečiteľnú chorobu, ktorá ale nie je prenosná na ľudí a iné druhy zvierat

Chovy ošípaných – prevencia

- dodržiavať v chovoch **zásady biologickej bezpečnosti** (dôkladné oplatenie farmy, dezinfekčné brody, evidencia a kontrola pohybu dopravných prostriedkov a osôb, prezliekanie zamestnancov a návštevníkov farmy, dodržiavať čierno-biely systém)
- **zamedziť vniknutiu diviakov** do areálu farmy, prípadne ich kontaktu s krmivom a stelivom
- rešpektovať **zákaz skrmovania kuchynských odpadov** a výrobkov z diviacieho mäsa
- **zákaz skladovať krmivo** pre ošípané v dosahu diviakov
- **zákaz skladovať podstielkovú slamu** v dosahu diviakov min. 90 dní pred jej použitím
- pravidelné klinické prehliadky zvierat v chove

Užívatelia poľovných revírov – prevencia

- odber a zaslanie vzoriek na vyšetrenie od všetkých nájdených **uhynutých diviakov**
- neškodné odstránenie kadáverov uhynutých diviakov do **kafilérie alebo hlbokým zakopaním (2m) resp. spálením na mieste úhynu**
- lov a vyšetrenie všetkých **chorých diviakov**
- dodržiavanie normovaných kmeňových stavov, vekovej a pohlavnej štruktúry populácie, lovom všetkých vekových kategórií
- **zákaz prikrmovania diviakov** v pohraničných revíroch s Ukrajinou
- dodržiavanie protiepidemických zásad pri manipulácii s telami a vývrhmi z ulovených diviakov
- odber a zaslanie vzoriek na vyšetrenie **od ulovených diviakov podľa inštrukcií RVPS**

Na Slovensku sa AMO vyskytuje od r. 2019, ale najviac pozitívnych zvierat je na Ukrajine, v Poľsku, Maďarsku, v pobaltských krajinách a vo východnej Európe. Najväčším nebezpečenstvom rozšírenia AMO na územie SR predstavuje migrácia infikovaných diviakov z Ukrajiny a z Maďarska. Preventívna vakcinácia diviakov a domácich ošípaných nie je možná.